

Nagrada "Boris Papandopulo" (za autorsko stvaralaštvo na području ozbiljne glazbe)

Berislav Šipuš: *Pasija* za soliste, govornika, mješoviti zbor i instrumentalni ansambl

Pasija za soliste, govornika, mješoviti zbor i instrumentalni ansambl nastala na narudžbu Hrvatske radiotelevizije u sezoni 2019./2020., kada je skladatelj i dirigent Berislav Šipuš bio rezidencijalni skladatelj ansambala HRT-a, svoju je odobravanjem publike i pohvalama kritike popraćenu praizvedbu imala dvije godine kasnije (1. ožujka 2022.) u ciklusu Sfumato Zbora HRT-a. Djelo je to koje po mnogočemu s pravom definira i zauzima svoje istaknuto mjesto u Šipuševu opusu te recentnom vokalno-instrumentalnom stvaralaštvu. Poticaj za skladanje, interpretacija, izvedba i njezino bilježenje podcrtavaju važnost koju za ostvarenje ovakvih, za hrvatsku kulturu značajnih opusa, imaju dugoročni projekti kakav je skladateljska rezidencija s ansamblima HRT-a.

Tri dijela *Pasije* sadrže slike koje korespondiraju s postajama križnoga puta, izražene kroz stihove i tekstove pet hrvatskih pjesnik(inj)a i autora: Vesne Krmpotić, Jure Kaštelana, Vlade Gotovca, Antuna Branka Šimića i Seada Alića. Njihove stihove kazuje pripovjedač, glazbeno su oblikovani kroz solističke vokalne dionice, ali i onu zborsku. Moćno i zahtjevno zborsko zvukovlje ima ulogu istaknuti i značenjsku ulogu koju je autor usred bogatog zbira tekstova ipak povjerio i glazbi, a specifičnost odabranoga instrumentarija, koji čine violončelo, dvije harfe te bogati udaraljkaški korpus, dodaje još jedan sloj poetičnosti vrlo osobnog pristupa uglazbljenju muke, sumnji, prihvaćanja i nadanja koja nosi *Pasija*. Prepoznatljiv skladateljski rukopis, poetičnost koja prožima i vokalni te govoreni, ali i instrumentalni dio partiture iščitavaju se u djelu koje, poimajući Muku na drukčiji način, implicirajući istovremeno svjesnost o inkarnacijskom aspektu pasije kakvom ju poznajemo (i očekujemo čuti), iskazuje njezinu univerzalnost kroz svezremensko intimno ljudsko iskustvo pojedinca.

Pronalazeći uporište za tkanje svog autorskog libreta u poeziji na materinjem jeziku, dodajući joj one imaginarne te uranjajući svoju filozofsku i umjetničku misao o temi u glazbeno ruho promišljene i zaokružene partiture specifične instrumentacije, Šipušu je pošlo za rukom ostvariti djelo koje, gradeći vlastiti luk i dublje poveznice elemenata formalne cjeline, ima sve preduvjete postati jednim od kanonskih djela novije hrvatske glazbe.

Nagrada "Vatroslav Lisinski" (za doprinos hrvatskom glazbenom stvaralaštvu – pojedinci, organizacije, zajednice)

Kvartet Papandopulo (za brojne narudžbe, praizvedbe te izvedbe djela hrvatskih skladateljica i skladatelja te album *Scene*, u potpunosti posvećen hrvatskoj glazbi, izdan u 2022. godini)

Nagrada Vatroslav Lisinski za doprinos hrvatskom glazbenom stvaralaštvu u 2022. godini odlazi u ruke jednih od skladateljima najdražih interpretata i suradnika koji su ujedno među najvršnjim promicateljima njihove glazbe, članovima saksofonskog kvarteta Papandopulo – to su: Nikola Fabijanić, Goran Jurković, Gordan Tudor i Tomislav Žužak.

Samostalno, bez institucionalnih poticaja ili podrške otisnuli su se početkom ovog milenija u hrabar i nimalo lak, posvećen rad na glazbi, drukčijem poimanju koncertiranju koje spaja vrhunsku profesionalnost i neposrednost pristupa, izgradnji novoga repertoara te uopće komunikaciji kroz umjetnost. Nije stoga slučajno da su odlučili ponijeti ime hrvatskog skladatelja koji je svojom glazbom i životom odražavao istu beskompromisnu kreativnost i ustrajnost u glazbenom stvaranju te dijeljenju tog stvaralaštva s drugima na sve dostupne načine.

U proteklih deset godina, od objavljivanja svog albuma prvijenca koji je tada bio najprodavaniji album klasične glazbe, ovaj je sastav održao više od dvije stotine koncerata na svim istaknutim festivalima i manifestacijama u Hrvatskoj kao i brojnim međunarodnim pozornicama, osvojio niz nacionalnih i međunarodnih nominacija, nagrada i priznanja te je postao jednim od najistaknutijih ambasadora hrvatske glazbe. Smiono gradeći vlastitu programsku poetiku, kvartet Papandopulo kontinuirano gradi ne samo repertoar hrvatskog stvaralaštva za taj sastav, nego i njegovu prepoznatljivost te recepciju kod publike. To čine formirajući interpretativno izazovne programe čija je osovina glazba hrvatskih autora, bez obzira sviraju li pred publikom nekoga od brojnih hrvatskih gradova i manjih mjesta u sklopu bogatih koncertnih sezona ili pak u Berlinskoj filharmoniji i njujorškom Carnegie Hallu, gdje su nastupili prošle godine. U istoj su godini izdali i svoj četvrti album – *Scene*, u cijelosti posvećen hrvatskoj glazbi, nominiran u četiri kategorije za nagradu Porin, osvojivši onu za najbolju skladbu klasične glazbe i to za djelo člana kvarteta, Gordana Tudora.

Svoje znanje i entuzijizam prenose ne samo na publiku, kroz neposrednost pristupa i komunikacije na koncertima, nego i na glazbeničke snage budućnosti, kroz posvećen i dalekosežno promišljen pedagoški rad, prenoseći mlađim generacijama sličan način razmišljanja i pristupa glazbi, osobito onoj suvremenih autorica i autora kojima nastavljaju biti izvorom nadahnuća za stvaranje.

Nagrada "Josip Andreis" (za iznimne domete u muzikologiji ili glazbenoj publicistici)

Marija Barbieri (za sveukupni autorski rad, uključujući monografiju *Naša Ivanka Boljkovac* i *Leksikon hrvatskih opernih pjevača*)

Marija Barbieri (Split, 1939.) glazbena je publicistkinja, radijska i televizijska urednica, autorica niza monografija, a u novije vrijeme kreatorica i suradnica glazbenih priloga u *online* obliku. Već punih šest desetljeća, kritički tekstovi, osvrti i prikazi ove vrsne poznavateljice operne umjetnosti, među najpouzdanijim su izvorima koji dokumentiraju ovaj poseban vid glazbene produkcije kao najvjernijeg zrcala društva i kulture u kojoj nastaju. Osobit je njezin doprinos u vrednovanju i praćenju opernih umjetnika, bilo da se radi o pjevačima, dirigentima ili skladateljima. Kroz kontinuitet takvog minucioznog publicističkog rada u kojemu birana tematika ne obuhvaća samo izvođače i operna djela, nego i rad opernih kuća i odnos s publikom, izranja i kontinuitet kulturne sredine koji, kad je hrvatska glazba u pitanju, uspijeva prevladati diskontinuitete društvenih previranja i često nesklonih okolnosti prema umjetničkom glazbeno-scenskom stvaralaštvu.

Neposredni povod za dodjelu ove nagrade je najnovija monografija Marije Barbieri *Naša Ivanka Boljkovac* izdane u Zagrebu 2022. godine u izdanju Umjetničke organizacije Metropolis. Radi se o jednoj od najopsežnijih i najpotpunijih monografija u Hrvatskoj, s iscrpnim prikazom operne karijere i umjetničkog doprinosa velike hrvatske operne dive. Uz ovu monografiju, osobito je važno istaknuti *Leksikon hrvatskih opernih pjevača*, sistematiziran i potpun prikaz života i djelovanja najznačajnijih hrvatskih opernih pjevača (133 umjetnika) koji su obilježili hrvatsku i svjetsku kulturu i glazbenu povijest, kojega je Marija Barbieri uredila za portal www.opera.hr.

Budući da je Marija Barbieri već dobitnica brojnih nagrada i priznanja, godina izdavanja najnovije monografije uz kompletiranje iscrpnog *Leksikona*, idealna je prilika za dodjelu Nagrade „Josip Andreis“, ne samo za ova postignuća, nego i za ukupan autorski rad, o čemu se jednoglasno složilo i Stručno povjerenstvo Hrvatskog društva skladatelja za dodjelu godišnjih nagrada za 2022. godinu.

Nagrada "Milivoj Körbler" (za autorsko stvaralaštvo na području popularne glazbe)

Mario Mihaljević (za sveukupni autorski rad)

Mario Mihaljević (Osijek, 1951.), hrvatski skladatelj, tekstopisac, ali i radijski voditelj, novinar i pjesnik u više od 50 godina djelovanja obilježio je hrvatsku popularnu glazbu kako udjelom u bezvremenskim pjesmama, tako i u promociji njezinih ponajboljih vrijednosti.

Kao skladatelj aktivan je od početka sedamdesetih kad je svoje note stavio u službu glasa prijatelja iz djetinjstva Zlatka Pejakovića i napisao zimzelene skladbe "Misli svatko da je meni lako", "Lagala je da me voli", "Obriši te suze, mama" i druge. Kasnije su njegove pjesme izvodili Tereza Kesovija, Neda Ukraden, Mišo Kovač, Oliver Dragojević, Kićo Slabinac, Đorđe Marjanović, Tomislav Ivčić, Jasmin Stavros, Duško Lokin, Dalibor Brun i mnogi drugi. Zdenka Vučković je s njegovom pjesmom "Zar želiš nešto više" 1982. osvojila prvu nagradu žirija na Zagrebfestu, a četiri godine kasnije prvu nagradu publike s pjesmom "Odrasla je djevojčica mala".

Mario Mihaljević utkao je svoje stihove u mnoštvo izvanvremenskih hitova, od kojih se svakako pamte barem dva. "Hrvatine" u interpretaciji Đuke Čaića, jedna je od prvih domoljubnih pjesama a "Džuli" skladba s kojom je skladatelj i izvođač Daniel Popović osvojio četvrto mjesto na Eurosongu. Ta se skladba ugniježdila se na jednome od najprodavanijih albuma na ovim prostorima – Danielovom prvijencu *Bio sam naivan*. Skladbe Marija Mihaljevića nalaze se i u pjesmaricama Novih fosila, Srebrnih krila, Jasne Zlokić i drugih interpretata. Autor je i stihova na kultnome eponimnom albumu pjevača Ariana koji danas ima veliku globalnu diskografsku vrijednost.

Šira javnost ipak najviše prepoznaje njegov glas iz poznatih radijskih emisija II. programa Radio Zagreba kao što su "Zeleni megaherc", "Crvena jabuka", "25. sat" i drugih. U njima je sustavno promovirao popularnu hrvatsku glazbu nastojeći istaknuti njezine domete kroz autorstvo velikog broja skladatelja i tekstopisaca.

S ukoričenim pjesmama, epigramima i aforizmima, stvaralaštvo Marija Mihaljevića dobiva zaokruženu dimenziju. No sigurno je kako mu autorski poriv ne miruje i kako hrvatska popularna glazba može i dalje računati na njegov vrhunski doprinos: glasom, notama ili stihovima.

Nagrada "Miroslav Sedak Benčić" (za autorsko stvaralaštvo na području jazza)

Elvis Stanić (za sveukupni autorski rad, uključujući album *Insomnia* izdan u 2022. godini, kao i značajan doprinos razvoju scene jazz glazbe u Hrvatskoj)

Skladatelj, aranžer, producent, gitarist, harmonikaš, glazbeni pedagog i umjetnički direktor Liburnia Jazz Festivala Elvis Stanić (Rijeka, 1963.) jedan je od najsvestranijih i najosebujnijih hrvatskih glazbenika. Potvrđuju to i mnogobrojne nagrade i priznanja koje je dobio, među ostalima *Status* i *Porin*, te odlikovanje Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića za osobite zasluge za hrvatsku kulturu.

Njegova djela odaju karakter glazbenika za kojeg ne postoje tajne glazbenog zanata, a koji je ujedno maštovit, prepoznatljiv i kreativan. Poznat po tome da glazbi pristupa bez predrasuda, Stanić je vrhunski jazz šef. On bere plodove istarske masline, traži najzdravije povrće što uspijeva na crljenici, mrežu baca u mediteransko more, plovi njegovim obalama, ponekad razapne jedra i potegne preko Atlantika, a ponekad kočijom krene prema srednjoj i zapadnoj Europi ili Skandinaviji; promatra, upija, ubire i u svojoj konobi pohranjuje najvrjednije različitosti, vješto ih razvrstava i prerađuje, te eksperimentirajući pronalazi recept za novo, autentično jelo domaće kuhinje. O odabiru začina, pak, ovisi kojem će se stilu više približiti: jazzu, popu, rocku, world musicu, latinu, fusionu, crossoveru....

Svoj je prepoznatljiv zvuk i izraz u osmišljavanju glazbe za novi album *Insomnia* usmjerio prema jazz-rocku. Za CD je snimio uglavnom vlastite skladbe pisane u tom duhu. Iako gitaru ne stavlja u prvi plan, pažljivi slušatelj ostat će zadivljen njegovom gitarističkom vještinom, sjajnim zvukom i improvizatorskom inventivnošću. Novina na ovom albumu je angažirani, narativni pristup, u iskazu tema koje se bave ekologijom i održivosti ljudske vrste u današnje doba globalnog zatopljenja i ostalih samouništavajućih čimbenika ljudske vrste. Njegov aktivizam rezultira iscjeliteljskom glazbom.

Kao organizator i umjetnički ravnatelj Liburnia Jazz Festivala i glazbeno-obrazovnog projekta Jazz Ex Tempore, uz konstantnu kreativnu prisutnost u programu Jazz Time Rijeka od njegova prvog do tridesetog izdanja, Stanić je unaprijedio, podržao i nadahnuo lokalnu jazz scenu, dajući vjetar u leđa novim generacijama slušatelja i publike festivalskih jazz programa u kontekstu Kvarnera i šire.

Nagrada "Franjo Ksaver Kuhač" (za iznimne domete na očuvanju ili promociji hrvatske tradicijske glazbe)

Miroslava Hadžihusejnović Valašek (za sveukupni etnomuzikološki rad)

Mr. sc. Miroslava Hadžihusejnović Valašek (Osijek, 1935.) iznimna je ličnost koja je svojim cjeloživotnim, vrijednim radom na polju muzikologije i etnomuzikologije, pedagogije i novinarstva ostavila vrijedan trag i zadužila hrvatsku kulturu. Svoj neumoran istraživački duh pretvorila je u brojne zbirke sakupljenih narodnih napjeva, knjige, više od 60 znanstvenih i stručnih radova, brojne radijske i televizijske emisije, znanstveno-istraživačke projekte, diskografska izdanja i bezbroj terenskih snimaka, neprestano djelujući kao glazbena pedagoginja u školama, a kasnije i profesorica na Pedagoškom fakultetu u Osijeku, sudjelujući na više od stotinu znanstvenih i stručnih skupova.

Za svoju je plodnu djelatnost osvojila brojna priznanja i vrijedne nagrade od kojih valja istaknuti Nagradu za životno djelo *Milovan Gavazzi* Hrvatskog etnološkog društva i nagradu *Ljubo Stipišić-Delmata* Pasijske baštine za naročit doprinos afirmaciji i njegovanju pasionskih sadržaja svojim cjelokupnim istraživačkim i pedagoškim radom.

Tijekom 2022. godine, objavljene su joj (čak) dvije knjige (*Dušo, sad pođi sa mnom. Tradicijske nabožne pripovjedne pjesme i molitve iz Slavonije i Srijema* (Đakovačko-osječka nadbiskupija) i *Najstarije zbirke tradicijske glazbe iz Slavonije: Uspomene na stari Brod Ignjata Alojza Brlića (1830-ih) i Južno slavljske pučke pesme Karla Catinellija (1849.)* (Institut za etnologiju i folkloristiku), koje svaka na svoj način, uz brojne znanstvene, publicističke i druge projekte svjedoče o autoričinom cjeloživotnom posvećenom znanstvenom i terenskom istraživanju tradicijske kulture i glazbe Slavonije, Baranje i Srijema, doprinoseći njihovom očuvanju, osuvremenjavanju i prezentaciji.

U svojem je vrijednom opusu objavila ukupno 9 knjiga, dok od 1993. godine, kroz urednički rad u redakciji narodne glazbe HRT-a, snima i dokumentira glazbeno-folklornu građu u Slavoniji te Kordunu, Gorskom Kotaru, Lici i Banovini, rezultirajući s više od 1200 emisija koje su uvelike pomogle očuvanju i revalorizaciji hrvatske tradicijske glazbene baštine te njezinom predstavljanju široj publici. Svojim je stručnim radom doprinijela upisu glazbenih i folklornih tradicija (crkveno pučko pjevanje Baranje, crkveno pučko pjevanje Slavonije i Srijema, pjevanje starogradskih pjesama Slavonije, Baranje i Srijema, šetana kola Slavonije) u Registar kulturnih dobara RH te je sudjelovala u istraživačkim projektima Ministarstva znanosti i obrazovanja RH.

Uz spomenutu agilnu istraživačku i publicističku djelatnost osnivačica je i predsjednica udruge *Koraci baštine* te se istaknula kao aktivna sudionica kulturno-umjetničkog amaterizma, potičući i pokrenuvši rad brojnih udruga i folklornih smotri, organizirajući i brojne koncerte duhovne i svjetovne tradicijske glazbe.

Dr. Sc. Tvrtko Zebec u svojem je prijedlogu za Nagradu *Josip Andreis* među ostalim istaknuo kako su glazba i glazbeno stvaralaštvo na područjima na kojima je Mr. sc. Miroslava Hadžihusejnović Valašek radila „zasigurno dobile na vrsnoći, prepoznatljivosti i javnome priznanju. Time je njezino djelovanje ispunilo svoju osnovnu ideju i smisao, a ostvarena djela su ostala trajno sačuvana na dobrobit hrvatske kulture“